

Wat is een goede leerkracht?

Onderwijsethiek gaat over de rollen die een leerkracht heeft te vervullen en over de rolverwachtingen die leerlingen jegens een goede leerkracht mogen koesteren. Angela Maiers (20/2/2012) en Frank Jongbloed (5/3/2012) hebben rolverwachtingen van hun leerlingen geïnventariseerd: wat verwachten leerlingen van een goede leerkracht?^{1,2} Zowel Angela als Frank hebben gerapporteerd welke rolverwachtingen ze bij hun leerlingen aantreffen.³ De items van Angela's lijstje zijn door mij gecursiveerd. Wat opvalt is dat Angela's Amerikaanse leerlingen, in vergelijking met Franks Nederlandse leerlingen uit groep 7/8, veel meer waarde toekennen aan de opbrengstgerichtheid van leerkrachten. Maar dat kan ook liggen aan de vraag die Angela's leerlingen kregen voorgelegd: 'I asked them to think about the times they felt most successful and to consider what the adults in their lives did to make this success possible.' Verder kan Franks lijstje vertekend zijn door het feit dat hij alleen de antwoorden gerapporteerd heeft die hem persoonlijk het meest ontroerden.

1. Creëer een vertrouwensrelatie met de leerling

- 1.1 Zorg dat iedere leerling zich thuis voelt bij z'n juf of meester.
- 1.2 Trek leerlingen niet voor en discrimineer hen niet.
- 1.3 Toon voldoende respect voor de leerling.
- 1.4 *Heet de leerling welkom en neem ook weer persoonlijk afscheid, elke dag.*
- 1.5 *Toon blijdschap als je de leerling aankijkt.*
- 1.6 *Toon dat je de leerling ziet staan: neem hem even apart, al is het maar voor een momentje.*
- 1.7 *Toon interesse voor de leerling als persoon en voor zijn buitenschoolse leven.*

2. Zorg voor opbrengstgerichte sturing en ondersteuning van het leerproces

- 2.1 Zorg voor een goede planning en indeling van de schooldag, van het werk, etcetera.
- 2.2 Bied hulp op het moment dat de leerling dat nodig heeft.
- 2.3 Zorg dat de leerling het niet te snel opgeeft.
- 2.4 Complimenteer de leerling als hij iets goed gedaan heeft.
- 2.5 *Geef de leerling persoonlijke, positieve feedback.*
- 2.6 *Voed en versterk de leergierigheid van de leerling.*
- 2.7 *Help de leerling zich voor te stellen welke leerdoelen hij op den duur zou kunnen bereiken (en niet alleen wat hij vandaag onder de knie moet krijgen).*
- 2.8 *Bied stof en opdrachten die de leerling uitdagen: geef aan hoe hij 't moet aanpakken en leer hem wat hij doen moet.*
- 2.9 *Toon de leerling vertrouwen dat hij de leertaken zal kunnen uitvoeren en de leerdoelen zal kunnen bereiken en geef hem voldoende gelegenheid te laten zien dat het hem lukt.*
- 2.10 *Gun de leerling genoeg tijd om dingen op te nemen; om na te denken; om te reflecteren, te werken en te spelen.*
- 2.11 *Stel je verwachtingen niet te laag, kies hoge maatstaven en reken de leerling daarop af, neem er geen genoegen mee als hij het beter had gekund.*

3. Zorg voor tweerichtingverkeer

- 3.1 Luister naar de meningen en de reacties van de leerlingen.
- 3.2 Praat met de klas, over alles wat voor de leerlingen belangrijk is.
- 3.3 *Geef de leerling gelegenheid vragen te stellen (zelfs als ze buiten de orde zijn) en daarmee blijf te geven van: nieuwsgierigheid, leergierigheid en denken over nieuwe perspectieven. Geef hem de ruimte niet alleen te laten zien wat hij weet, maar ook welke vragen hem bezighouden.*

4. Zorg voor een goed leef- en leerklimaat in de klas

- 4.1 Zorg dat de sfeer in de klas goed blijft: wees niet te streng en maak ook eens een grapje.
- 4.2 Wees gezellig: zorg dat het gezellig blijft in de klas.
- 4.3 Zet af en toe een muziekje op in de klas.
- 4.4 Doe (ook eens) leuke dingen met de klas (activiteiten, projecten en uitjes).
- 4.5 Zoek naar eerlijke en goede oplossingen als leerlingen ruzie hebben.

Wes Holleman

weblog onderwijs 7-3-2012

<http://www.onderwijsethiek.nl>

>>> Eindnoten >>>

-
- ¹ <http://www.angelamaiers.com/2012/02/12-things-kids-want-from-their-teachers.html>;
<http://wp.digischool.nl/leerkrachtpo/2012/03/05/een-goede-leraar-moet-soms-een-beetje-respect-hebben-voor-kinderen/>.
- ² Maiers' lijstje is trouwens ook op Nederlandse weblogs overgenomen:
<http://hetkind.org/2012/02/29/empirisch-onderzoek-wat-is-het-meest-van-betekenis-voor-kinderen/> en
<http://wp.digischool.nl/leerkrachtpo/2012/02/29/stakingsverzadiging-sacharinewijsheid/>.
- ³ In bijgaand overzicht zijn de rolverwachtingen als imperatieven geformuleerd. Waar de mannelijke vorm gekozen is, wordt tevens de vrouwelijke vorm bedoeld.